

چکیده مقالات
نخستین همایش
سیاست اخلاق
اخلاق سیاسی

چهارم خرداد ماه هزار و سیصد و نود و یک
تبریز - مجتمع فرهنگی ۲۹ بهمن

- ۳۱ جوانپور هروی، عزیز / تاثیر رویکردهای اخلاقی ملا احمد نراقی در نظریات سیاسی او
- ۳۲ حاجی یوسفی، امیر محمد / سیاست خارجی منفعت محور در مقابل سیاست خارجی هنجار محور (اخلاقی): مقایسه سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، ترکیه و عربستان در قبال تحولات ۲۰۱۱ خاورمیانه
- ۳۴ خلیلی، محسن / پایه‌ی اخلاقی کناکش‌ها در سیاست خارجی: منافع ملی یا ایده نولوژی؟
- ۳۵ دوست محمدی، احمد و سیدمحمد رضا موسوی و علی اسماعیلی / اخلاق و سیاست از نگاه متفکران اسلامی
- ۳۶ دهشیار، حسین / روابط بین الملل، هنجار و اخلاق
- ۳۷ دهقانی فیروزآبادی، سید جلال / عقلانیت اخلاقی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
- ۳۹ ربانی، سید ابراهیم / پیوند اخلاق و سیاست از دیدگاه ابن تیمیه
- ۴۱ رنجبر، ایرج / نسبت اخلاق و سیاست در اندیشه‌ی غرب بر اساس الگوی نظری هابرماس
- ۴۳ رنجبر، ایرج / نسبت اخلاق و جمهوریت در اندیشه سیاسی کانت
- ۴۵ رنجکش، محمد جواد و فرزانه برناه / نظام‌های انقلابی ایدئولوژیک و سیاست خارجی اخلاق مدار با تکیه بر مفهوم "صدور انقلاب"
- ۴۶ رنجکش، محمد جواد و هدی مرادی / چارچوب‌های تحلیلی - تئوریک جهت‌گیری‌های ارزشی - اخلاقی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بر اساس مدل هالستی؛
- ۴۸ زنده دل، لیلا / سیاست اخلاقی و اخلاق سیاسی در اسلام و حکومت امام علی (ع)

- ۴۹ سلیمانی، غلامعلی / مروری بر نقش اخلاق در سیاست خارجی و روابط بین الملل و قابلیت تحلیل آن در مطالعه سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران
- ۵۱ سمیعی اصفهانی، علیرضا / نهادهای نیرومند، سیاست اخلاقی
- ۵۲ شفیع قهفرخی، امید / سیاست اخلاقی در اسلام؛ با تأکید بر سیره امام حسین (ع)
- ۵۳ شمسبنی غیاثوند، حسن و رحیم خجسته / سیاست اخلاقی در اندیشه سیاسی عصر اطلاعات
- ۵۵ فرهادی، روح الله / تبیین اخلاق در فلسفه سیاسی سقراط، افلاطون و ارسطو
- ۵۶ قیوم زاده، محمود / مولفه‌های سیاست اخلاقی در مدیران سیاسی
- ۵۸ قیوم زاده، محمود و سارا نیکبخت فینی / بایسته‌های‌های سیاست اخلاقی در مدیران سیاسی
- ۵۹ کیوان حسینی، اصغر و فاطمه دانشور و فاطمه میری کلاه کج / اخلاق گریزی آمریکایی در جریان پرونده هسته‌ای ایران
- ۶۰ مجیدی، حسن / سیاست اخلاقی، اخلاق سیاسی و رقابت انتخاباتی در ایران
- ۶۲ مهدی زاده، اکبر / نقش سیاست اخلاقی در پیشبرد قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران
- ۶۳ محمدی، فاطمه / جایگاه جهان بینی در شکل‌گیری سیاست خارجی اخلاق مدار در اندیشه سیاسی حضرت امام خمینی (ره)
- ۶۴ مرادی، سید فاتح و حشمت الله فلاحت پیشه / سیاست اخلاقی در گذر تاریخ و عملکرد آن در میان سیاستمداران کنونی جهان
- ۶۶ نادری باب‌اناری، مهدی / حمله مغول و راهبرد تربیتی اخلاق و سیاست در اندیشه و عمل خواجه نصیرالدین طوسی

پایه‌ی اخلاقی کناکنش‌ها در سیاست خارجی: منافع ملی یا ایده‌نولوژی؟

محسن خلیلی^۱

◀ چکیده

سیاست خارجی، معطوف است به اقدام‌های گونه‌گون برای برقراری روابط میان یک دولت با سایر بازیگران در عرصه‌ی بین‌المللی. بنابراین، نیروی عقیدتی پشتوانه ساز آن، بسی مهم است. از منظر تاریخ، دو مقوله‌ی منافع ملی و ایده‌نولوژی، در چگونگی و چرایی بازتولید درون‌مایه‌های سیاست خارجی کشورها، نیروی حامی به‌شمار می‌روند. ایده‌نولوژی مجموعه‌ی کمابیش هم‌بسته از اندیشه‌هایی است که پایه‌ای برای کنش سیاسی سازمان‌یافته به وجود می‌آورد؛ چه، این کنش برای حفظ نظام موجود باشد، چه برای اصلاح و برانداختن آن. زان‌سو، مفهوم منافع ملی، مبهم و بحث‌انگیز است؛ اما، بیش از هر واژه‌ی دیگر، به عنوان توصیف مختصر کلیه‌ی عناصر هدف‌دار سیاست خارجی به کار رفته است. تعریف مصلحت‌گرایانه‌ی منافع ملی نشان می‌دهد که اموری اند که ارزش آن‌ها، صرفاً به جهت مفیدبودن‌شان برای ملت‌ها و دولت‌ها است. نگارنده تلاش می‌کند با بررسی مقایسه‌ای سیاست خارجی‌های برآمده از کناکنش کشورها در صحنه‌ی بین‌المللی، نشان دهد که میان دستاوردهای به‌ظاهر گوناگون در سیاست خارجی دولت‌ها، کمابیش، ناهمسانی وجود ندارد؛ گرچه شاید، نیت‌ها، ازین، ناهمسان باشند. نگارنده، تأیید این فرض را با پژوهشی مقایسه‌ای در زمینه‌ی تاریخ روابط بین‌الملل در خلال سال‌های ۱۸۱۵ تا ۱۹۹۰، به سرانجام خواهد رساند.

◀ **کلید واژه‌ها:** سیاست خارجی، ایده‌نولوژی، منافع ملی، تاریخ روابط

بین‌الملل، سیاست خارجی قدرت‌های بزرگ

۱- استادیار علوم سیاسی دانشگاه فردوسی مشهد و پژوهش‌گر میهمان در مرکز پژوهش‌های علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه